

Med anledning av vad som händer på aktie- och räntemarknaderna globalt ger vi ut detta specialnummer av Fondnytt.

På sidan nedan ger Strategic Investment Advice (SIA) sin syn. SIA är en enhet inom Savings and Asset Management i Nordea som ansvarar för bankens marknadssyn riktad till privatkunder.

Placera i flera olika tillgångsslag

Vårt huvudbudskapet i denna marknad är att vara väldiversifierad mellan olika tillgångsslag, aktieregioner och aktiesektorer. Den bästa diversifieraren i detta klimat kommer alltid att vara obligationer.

Mer taktiskt fortsätter vi att rekommendera en defensiv strategi i portföljerna.

Vi tycker också man ska ha en del alternativa tillgångar som inte är lika beroende av aktiemarknadens svängningar, till exempel hedgefonder med olika strategier. Huvudargumenten är att höga vinstförväntningar och en avmattning i konjunkturen lägger grunden för fortsatta besvikelser för aktiemarknaden. En negativ vikt i vågskålen har också varit osäkerheten i finanssektorn, något som just nu

sätter agendan för världens marknader.

Effekterna från konjunkturoro och kreditkrisen ska dock vägas mot de låga värderingarna, men i dagsläget spelar tyvärr fundamenta mindre roll. Regionalt behåller vi fokus på USA trots att kreditkrisen faktiskt har sitt ursprung där. Den amerikanska aktiemarknaden utvecklas ofta mer stabilt än övriga regioner, vilket också syntes under hösten och framför allt hittills i år. Inom sektorstrategi är det framför allt läkemedel som

vi vill lyfta fram.

Aktiemarknaden har dock förberett sig på konkurser i den finansiella sektorn och tecknat in lågkonjunktur i både USA och Europa i kurserna, vilket gör att aktiemarknaden i ett längre perspektiv ser intressant ut. Men det viktigaste i denna marknad är att vara väldiversifierad mellan olika tillgångsslag och marknader.

Michael Livijn, SIA

Det är viktigt att behålla sin sparplan

När börserna skakar som värst och det är stora svängningar är det frestande att avvika från sin långsiktiga sparplan, vilket också är naturligt - för vem vill ha en tillgång som sjunker i värde?

Problemet är att det ofta svänger både upp och ner i aktiemarknaden. Att kortsiktigt försöka pricka topparna och dalarna är mycket svårt, för att inte säga omöjligt, över tiden. Faran med ett så-

dant följa-John-beteende är att man stannar kvar i den kortsiktiga fördelningen (med låg eller ingen risk), och därmed frångår sin långsiktiga plan vars syfte var att öka värdet på kapitalet. Så vår rekommendation är att behålla sparplanen.

För exakt när en vändning på börserna sker är det ingen som vet.

Michael Livijn, SIA

Fonder som följer våra rekommendationer:

Innehåller obligationer:

- Realräntefonden
- Obligationsinvest

Innehåller aktier:

- Stabila Aktier
- Nordamerikafonden
- Medica

Strategifonderna - håller balansen

Strategifonderna, som placerar i Nordeas fonder, kan vara ett bra val i tider av oro. Konstruktionen i Strategifonderna gör det möjligt att just bibehålla den balans som du en gång valt. I tider med stora svängningar är därför en Strategifond en god investering eftersom den ger en konstant risknivå över tid.

Exempel på "följa-John"-beteende.

Vad är det som händer på aktiemarknaden?

Turbulensen på den amerikanska aktiemarknaden påverkar utvecklingen i resten av världen. Här förklarar Peter van Berlekom, aktiechef och Anna Jakobson, teamleader svenska aktier, vad som har hänt.

Aktiemarknaderna världen över har sedan förra sommaren plågats av en oro för det finansiella systemets stabilitet och för den globala konjunkturutvecklingen. Inledningsvis sågs problemen som en relativt isolerad händelse hänförlig till den amerikanska bostadsmarknaden och främst påverkande "de närmaste sörjande" de amerikanska bostadsinstitutionen, de amerikanska hushållen och innehavarna av amerikanska bostadsobligationer för hushåll med dålig betalningsförmåga (sub-prime).

Detta var starten för en tydlig konjunkturavmattning, som successivt spritt sig till övriga världen. Under det senaste året har den amerikanska centralbanken räddat ett antal finansiella institutioner från kollaps, nu senast försäkringsjätten American International Group (AIG). Då bank och finansväsendet är väl sammanflätat globalt har en stor mängd, främst banker, utanför USA drabbats.

Den ekonomiska tillväxten mattas

En positiv variabel är att råvarupriserna fallit väsentligt under sensommaren, vilket gör att inflationstrycket kommer att minska snabbt. Detta är också en tydlig

signal om att den ekonomiska tillväxten mattas. Det är rimligt att anta att styrrentorna kommer att sänkas relativt snart även i vår del av världen.

I den reala ekonomin påverkas allting med anknytning till privat konsumtion och byggverksamhet hårt. Aktiemarknaderna har under en längre tid handlat ned aktiekurserna för bolag med stort beroende av privat konsumtion, speciellt bolag med verksamhet i USA. Verkligheten har nu också visat att det går väsentligt sämre för dessa typer av verksamheter och många bolag har tvingats att vinstvarna. Även om statistiken nu visar att priserna inte längre faller i samma takt och en botten kanske nås under 2009, är den allmänna uppfattningen att konsumenterna i USA kommer att vara mindre villiga att spendera för en lång tid framöver.

Det finns ljuspunkter

Allt är dock inte nattsvart. Många företag visar fortsatt god utveckling, speciellt inom sektorer med anknytning till energi och infrastruktur. Bolag med starka balansräkningar och goda kassaflöden gynnas i nuvarande läge, även om aktiekurs-

Peter van Berlekom

Anna Jakobson

erna talar ett annat språk.

Aktiemarknaden tar tidigt till sig förväntningar om sämre tider. Så även om vinstutvecklingen kommer att vara negativ i närtid är det mer än väl diskonterat i värderingen av enskilda företag/aktier. Samtidigt är det sannolikt att börsen kommer att vara "billig" så länge som osäkerheten består. På lång sikt kommer aktier att leverera i linje med avkastningskravet och den turbulens vi ser nu ger även möjligheter att investera i sunda och intressanta företag.

Peter van Berlekom och Anna Jakobson

Nordeas fonder har inga innehav i Lehman Brothers

Börsveckan, som inleddes den 15 september, blev extremt turbulent efter nyheten om att investmentbanken Lehman Brothers ansökt om konkursskydd.

I detta sammanhang kan det vara värt att lyfta fram att våra fonder hade ytterst små innehav i Lehman Brothers. Till exempel US Fund, Nordamerikanska Aktier och Nordamerikafonden hade varsitt innehav på 0,02 procent, som var under försäljning före konkursen. Inga innehav finns kvar.

AE/

Diagrammet till vänster visar utvecklingen för Europafonden, Nordamerikafonden och Sverigefonden mellan 30 april 1989 och 18 september 2008.

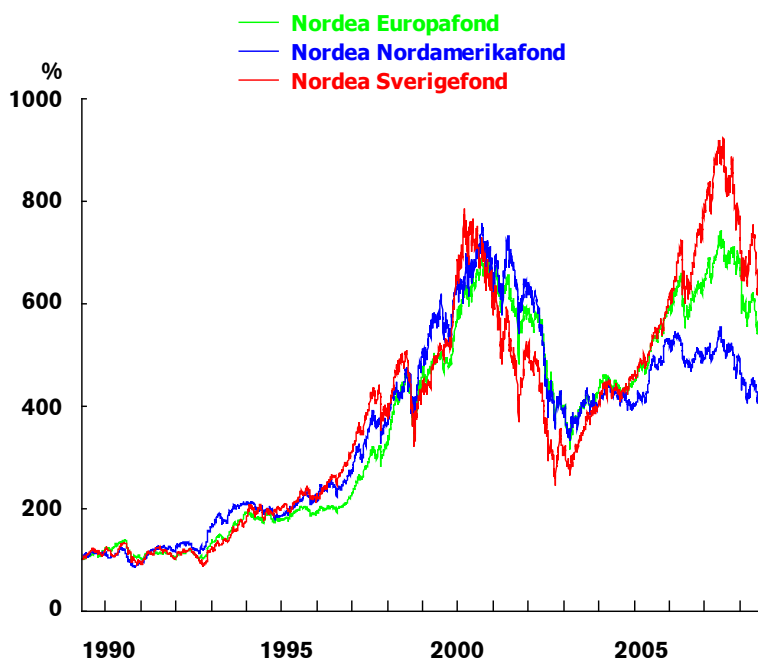
Exempelvis är ett månadssparande på 200 kronor* den 18 september 2008 värt:

Europafonden	95 828 kronor
Nordamerikafonden	76 257 kronor
Sverigefonden	104 179 kronor

*Månadssparande beräknat mellan 19890430--20080830, totalt insatt belopp 46 600 kronor

LS/

Kom ihåg att sparande i aktier är långsiktigt – historien visar att det lönar sig

Observera att en fonds historiska avkastning inte är en garanti för framtida avkastning. Värden på dina fondandelar kan både öka och minska till följd av marknadens utveckling och det är inte säkert att du får tillbaka hela det insatta

kapitalet. Faktablad, informationsbroschyr samt hel- och halvårsrapport finns på Nordeas bankkontor samt på www.nordea.se.

Vad händer på räntemarknaden?

Det senaste årets kreditturbulens har ökat i omfattning och hotar nu USA:s och därmed världens finansiella system. Här förklarar Anders Burholt, förvaltare av Realräntefonden, vad som har hänt.

Det senaste årets kreditturbulens har ökat i omfattning och hotar nu USA:s och därmed världens finansiella system. Detta trots att krisens upprinnelse, den amerikanska sub-primemarknaden, var av tämligen begränsad omfattning.

Hög belåningsgrad

Följdverkningarna i ett finansiellt system med allt för hög belåningsgrad – och därmed högt risktagande – har däremot varit katastrofala. De nedskrivningar av tillgångsvärdena, främst i bostadsrelaterade placeringar, som krävts har snabbt raderat ut kapitalbasen hos många finansiella aktörer.

Resultatet är att förtroendet mellan alla finansiella aktörer har urholkats och försvunnit – ingen vill bli sittande med "Svarte Petter". Den lånemarknad som förser det finansiella systemet har till stor del slutat att fungera. Redan förra hösten började centralbankerna att ge konstgjord andning i form av omfattande kortfristig utlåning för att ge aktörerna en möjlighet att avveckla de stora kreditengagemangen.

Oklar prisbild

Det handlar ännu inte om realiserade förluster utan nedskrivningar, men prisbilden för många tillgångar är oklar. Innan det är klart vem som sitter med de

sämsta tillgångarna och vad värdet är på dem kommer förtroendet mellan aktörerna i kapitalmarknaderna att fortsätta att vara lågt. Krisen kan fortsätta länge till då de finansiella konstruktioner som skapats under senare år är svårvärderade och det krävs mycket juridiskt arbete för att avveckla engagemangen.

Fallande priser

Krisen har lett till fallande pris på många riskbärande tillgångar som aktier och kreditobligationer. Finansieringskostnaderna för banker och företag har stigit trots att räntorna på riskfria tillgångar som statsobligationer fallit. Detta är ett resultat av att placerare kräver högre marginal på riskfyllda tillgångar mot statsobligationer. För fondsparare innebär detta en relativt sett hög avkastning på obligationsfonder. Detta är ett exempel på hur obligationer som tillgångsslag kompletterar aktier och fungerar som en "stötdämpare", eller försäkring, när aktier har det som tuffast.

Högre styrränta

Riksbanken har fortsatt att höja sin styrränta under året för att stävja inflationstendenser. Detta har lett till att även korträntefonder har haft en hög avkastning till följd av stigande korta räntor.

Anders Burholt

Marknadsoron påverkar Aktivera Ränta

Aktivera Ränta är en fond som har påverkats av kreditkrisen i USA. Fondens förvaltare Rolf Ohlson, berättar här om fondens placeringar:

Anledningarna till att innehaven i Aktivera Ränta tappat i värde är flera men de största bidragande orsakerna är att kreditförluster och nedskrivningar gör att bankerna har svårt med finansiering. Likviditeten i det finansiella systemet är ansträngd och medför att det är svårt att sälja olika obligationer.

Risken att det ska uppstå rena förluster i fondens placeringar, det vill säga att banker eller bolag går under, är mycket liten. Fonden har inga direkta placeringar i amerikanska banker. Fonden har även placeringar i två Nordeafonder som investerar i strukturerade krediter och kupongbetalningarna levereras som de ska. Men på grund av likviditetsproblemen har marknadsvärdet sjunkit kraftigt.

Rolf Ohlson

Avsändare: Nordea Fonder AB, Asset Management Products
Redaktion: Maria Rengefors Melander, redaktör, Annika Engström, Louise Schough, Lukas Lindquist, Helén Ekman
Årgång 4 • nr 07 / september 2008

Så här började det: bolånens vandring från hand till hand

– därför påverkade amerikanska husköpare kreditmarknaden i hela världen

